

LUXEMBOURG

Sistemul de securitate socială

Sistemul de securitate socială luxemburghez oferă protecție în cazul a cinci eventualități:

1. boală-maternitate (inclusiv dependență)
2. accidente de muncă și boli profesionale
3. bătrânețe-invaliditate și urmași
4. cheltuieli familiale
5. șomaj

Afilieră: declarația de înscriere, ca și cea de ieșire din sistem sunt adresate secției de afiliere a Centrului Comun de Securitate Socială. Formalitățile sunt îndeplinite de către angajator. Salariatul nu are de făcut nici un demers. În cazul unei activități nesalariate, lucrătorul independent va efectua demersurile necesare depunerii declarației la centru.

Principiul unicității de afiliere: Asiguratul nu poate fi înscris decât la o singură casă de sănătate sau de pensie.

Modalitate de cotizare:

Cotizațiile sunt plătite către Centrul Comun de Securitate Socială. Contribuția financiară este suportată de către angajator și asigurat și reprezintă un procent din veniturile profesionale. Cotizațiile plătite de către asigurat privesc mai ales asigurarea boală-maternitate, asigurarea de dependență și asigurarea de pensie. Acesta nu plătește pentru asigurarea de accident, prestațiile familiale și indemnizațiile de șomaj.

Asigurarea de șomaj

Organism competent:

Un singur și același organism este însărcinat cu plasarea șomerilor și plata acestora, respectiv Administrația de Ocupare a forței de muncă(ADEM).

Beneficiari:

Beneficiarii asigurării de șomaj sunt salariații care au cotizat pentru asigurarea de șomaj, dar și tinerii care abia au ieșit de pe porțile școlii și sunt rezidenți pe teritoriul luxemburghez în momentul apariției situației de șomaj. Pentru aceștia din urmă, este posibil să fie admiși pentru a beneficia de asigurarea de șomaj după 26 de săptămâni consecutive în care au fost înscriși ca fiind în căutarea unui loc de muncă. Indemnizația corespunde la 70% din salariul social minim (40% de la 16 la 18 ani), adică sumei de 1 100 euro. În continuare se vor prezenta condițiile de șomaj pentru salariați.

Condiții:

Pentru a beneficia de prestațiile de șomaj este necesară o durată minimă de afiliere de **6 luni** din ultimele 12 luni.

Înscriere:

Este necesară înscrierea ca persoană aflată în căutare de lucru și formularea unei cereri de acordare a indemnizațiilor în 15 zile de la finalul relației de muncă adresată agenției ADEM competente determinată de locul de domiciliu. Există 4 posibilități, respectiv la Diekirch, Esch-sur-Alzette, Luxembourg și Wiltz. Acestea sunt deschise de la 8,30 la 11,30 și de la 14 la 17.

1. *Înscrierea ca și solicitant al unui loc de muncă:*

Solicitantul trebuie să se prezinte personal la agenția ADEM competentă. Biroul „**Primiri**” va remite persoanei în cauză un „Ghid al solicitantului unui loc de muncă”, precum și un chestionar ce va trebui completat. Se va conveni o întâlnire cu un consilier de plasare, care se va ocupa de dosarul asiguratului.

2. *Cerere de acordare a indemnizațiilor de șomaj complet:*

Cererea trebuie să fie făcută după înscrierea definitivă ca solicitant de loc de muncă și în termen de 15 zile de la încetarea raporturilor de muncă, la „**Serviciul de prestații de șomaj complet**” al agenției ADEM competente. Documentele cerute pentru întocmirea dosarului sunt următoarele:

- documentul/cardul de prezentare stabilit de către serviciile de plasare;
- fotocopia diplomei de absolvire și/sau a contractului de muncă;
- fișa de reținere a impozitului;
- ultimele 6 fișe de salariu;
- formularele completate date de către agentul de șomaj (atestare patronală, cerere de acordare a indemnizațiilor, și declarație privind veniturile).

Durata și cuantumul alocației:

Durata indemnizației este de 12 luni dintr-o perioadă de referință de 24 de luni. Plata indemnizațiilor este, totuși, prelungită de la 6 la 12 luni, în funcție de procentul de invaliditate al beneficiarului, de vârstă și/sau de durata afilierii sale la Securitatea socială.

Indemnizația corespunde unui procent de 80% (în cazul reducerii impozitului pentru copii avuți în grijă) sau 85% din salariul anterior brut calculat pe ultimele trei luni.

Asigurarea de boală*Asigurarea de boală-maternitate*

Cazurile de **boală-maternitate** sunt competente pentru prestațiile în natură și în bani (indemnizații în caz de boală, prestații de maternitate și indemnizații de deces).

Persoanele acoperite sunt persoanele care exercită o activitate profesională salariată sau nesalariată pensionarii, șomerii care beneficiază de indemnizația de șomaj, ucenicii, membrii familiilor asiguraților.

În ce privește salariatul, angajatorul îl va înscrie, pe baza unei declarații de afiliere, la Centrul Comun de Securitate Socială. Acesta se va ocupa de înscrierea salariatului la o Casă boală-maternitate competentă, în funcție de sectorul de activitate. Salariatul va fi asigurat astfel în calitate de „asigurat principal”. Pentru membrii familiei sale, asiguratul va trebui să întreprindă el însuși demersurile, depunând o cerere de afiliere la Casa boală-maternitate luxemburgheză.

Procentul de cotizare este de 5,60% pentru salariații angajați și de 10,10% pentru salariații muncitori. Cotizația este plătită: jumătate de către angajator și jumătate de către asigurat.

Nici o **durată de asigurare** nu este cerută pentru a beneficia de prestațiile de boală. În schimb, pentru a beneficia de indemnizația de maternitate este necesară o afiliere de 6 luni în cursul anului care a precedat nașterea.

Asigurarea de dependență:

Asigurarea de dependență este o nouă ramură a securității sociale luxemburgheze, creată în 1998. ea instaurează protecția pentru „un risc de viață” rambursând cheltuielile făcute pentru îndeplinirea unor activități esențiale ale traiului de zi cu zi. Este vorba de plată în natură (ajutoare furnizate de o rețea) și, subsidiar, de prestații în bani.

Este considerată dependentă „persoana care, în urma unei boli fizice sau mentale sau a unei deficiențe are nevoie în mod regulat de ajutor pentru activități esențiale ale traiului de zi cu zi, cum ar fi: igiena corporală, hrănirea, mobilitatea.”

Prestații familiale și asigurarea de maternitate

Prestațiile familiale sunt plătite de Casa Națională de Prestații Familiale (CNPF). Ele sunt compuse din alocații familiale, alocații pentru naștere, și alocații pentru educare. Trebuie adăugate acestor prestații indemnizația de concediu parental și alocația de maternitate.

Alocațiile familiale (necondiționate de resurse)

Sunt acordate începând de la primul copil. Cuantumul variază în funcție de numărul de copii care trăiesc cu cuplul și vârsta acestora. Acestea pot fi acordate până la vârsta de 27 de ani a copilului, dacă acesta urmează studii sau prezintă un handicap.

Alocația de naștere (necondiționată de resurse)

Este de 1 740,09 euro, divizată în trei alocații:

-*alocația prenatală*: este plătită femeilor însărcinate după 5 examene medicale și unul dentar;

-*alocația de naștere propriu-zisă*: este acordată începând cu ziua nașterii sau adoptării copilului;

-*alocația postnatală*: este plătită după 6 examene regulamentare ale copilului înaintea vârstei de doi ani.

Alocația de educare

Persoanele care-și reduc cu cel puțin 50% activitatea profesională în scopul de a crește unul sau mai mulți copii, sau cele care se ocupă exclusiv de creșterea copiilor fără a exercita altă activitate profesională, beneficiază de alocații familiale, putând, în anumite condiții, să beneficieze de o alocație pentru educație.

Indemnizația de concediu parental cf.infra 3.9-(necondiționată de resurse)

Concediul parental deschide dreptul unei indemnizații pecuniare forfetare. Fiecare părinte are drept la un concediu parental de 6 luni pentru copil, timp complet, sau 12 luni, timp pe jumătate (acord necesar al angajatorului), până la vârsta de 5 ani a copilului. Indemnizația de concediu parental nu poate fi acordată cu alocația de educare.

Alocația de maternitate(condiționată de resurse)

Este acordată la începutul celei de a opta săptămâni înaintea presupusei date a nașterii sau cu ocazia adoptării oficiale a unui copil. Este plătită în două tranșe și se ridică la 3.104.32 euro în caz de naștere și 1.552,16 euro pentru adopție.

Pensiile

1) Pensia pentru limită de vârstă

Vârsta legală a pensionării este de 65 de ani.

2) Pensionarea anticipată

Asiguratul își poate primi pensia de la vârsta de 60 de ani dacă justifică 40 de ani (480 luni) de asigurare efectivă sau perioade asimilate, sau la 57 de ani dacă justifică 40 de ani (480 luni) de asigurare efectivă.

3) Pensia de urmaș

O pensie de urmaș poate fi plătită:

- soțului supraviețuitor, văduvă sau văduv;
- soțului divorțat;
- dacă asiguratul moare fără să fi lăsat un soț în urmă, se acordă rudelor în linie directă sau celor colaterale până la gradul al doilea;
- copiilor asiguratului și eventual soțului supraviețuitor dacă au fost căsătoriți cel puțin un an, doar în cazul nașterii unui copil din acest mariaj sau unui deces accidental.

4) Pensia de invaliditate

Este considerat ca invalid asiguratul „care în urma unei boli prelungite, de infirmitate sau uzură, a suferit o pierdere a capacității de lucru, astfel încât este împiedicat să desfășoare profesia exercitată ultima dată sau altă ocupație corespunzătoare forțelor și aptitudinilor sale”. Pentru a beneficia de pensia de invaliditate, asiguratul trebuie să justifice un stagiul de 12 luni de asigurare pe parcursul ultimilor trei ani care precedă data invalidității, constatată medical de Securitatea socială, sau data expirării indemnizației în bani de boală. Nu este necesar ca persoana să fie asigurată în momentul producerii riscului.

Cuantumul pensiei se compune din majorări forfetare, acordate în funcție de durata asigurării și de majorările proporționale acordate în funcție de veniturile profesionale cotizabile pe parcursul carierei profesionale a persoanei în cauză.

Formularele europene

Transferarea drepturilor la prestația de șomaj:

Beneficiarul prestațiilor de șomaj își poate transfera drepturile într-o țară membră a Spațiului Economic European sau în Elveția *pentru o perioadă maximă de trei luni* în scopul de a căuta de lucru în acel stat. Pentru aceasta, trebuie să fie înscris ca solicitant de loc de muncă în Statul de domiciliu („Statul de plecare”) de cel puțin 4 săptămâni și să rămână la dispoziția serviciilor publice de ocupare în timpul acestei perioade. Înaintea plecării, trebuie să primească de la instituția competentă a Statului de plecare un formular **E 303** intitulat „Atestat a menținerii dreptului la prestațiile de șomaj”.

Transferul drepturilor de boală-maternitate:

Dacă un lucrător dorește să se instaleze în alt stat (din SEE sau în Elveția) și dacă acel Stat de Stabilire condiționează acordarea prestațiilor boală-maternitate de o durată minimă de asigurare, instituția Statului de Stabilire va putea lua în considerare perioadele de asigurare efectuate în Statul de Plecare datorită formularului **E 104** („Atestat privind totalizarea perioadelor de asigurare, de angajare sau de reședință”.)